

Překližky a laťovky

Velký přehled dřevin, kvalit a jejich vlastností

Překližky

Dávno je tomu, kdy člověk zjistil, že několik slabších vrstev dřeva spojených dohromady je pevnější než masivní dřevo stejné tloušťky, a zrodila se překližka. Pro své vynikající vlastnosti (vysoká pevnost, houževnatost a pružnost při nízké objemové hmotnosti) je důležitým materiálem nejen v nábytkářství, ale používá se třeba i pro zhotovení bednění pro betonáž, v modelářství nebo k výrobě pochůzných ploch nákladních automobilů. Truhlářské překližky architekti používají také jako materiál, kterým netradičně dotvoří interiér. Mohou originálně doplnit i moderně zařízený byt nebo dům, třeba v ohybatelné variantě pro vytvoření netradičních designových kusů nábytku nebo obložení.

Překližka

je velkoplošný materiál na bázi dřeva tvořený svazkem navzájem slepených vrstev dýh různé kvality. Obsahuje tři nebo více vrstev (počet je většinou lichý) přičemž směr vláken jednotlivých vrstev dýh je zpravidla kolmý k následující vrstvě a typ použitého lepidla je dle určení desky (do exteriéru či interiéru). Tloušťka, počet vrstev a dřevina jednotlivých dýh se můžou lišit, ale skladba musí být vždy souměrná od středové dýhy nebo pomyslného středu desky (důležité pro rozměrovou stabilitu). Jako surovou označujeme desku bez další povrchové úpravy (u obalové překližky broušenou či nebroušenou), v případě úpravy povrchu fólií pak desky označujeme jako fóliované (hladce) či protiskluzové (jedna strana má zalisovanou „mřížkovou“ strukturu). Má-li být surová překližka dále předýhována, musí vlákna nových krycích dýh probíhat kolmo k průběhu vláken původních vnějších vrstev desky, aby se zamezilo tvorbě trhlin na nové krycí vrstvě. Výhodou překližek (oproti masivnímu dřevu) je lepší tvarová a rozměrová stálost a možnost produkce velkých formátů

(v naší skladové nabídce najdete březové překližky až do rozměru 1 500 × 3 000 mm).

Na objednávku umíme kusově dodat březové protismykové XXL až do formátu 4 000 × 2 000 mm resp. 3 850 × 2 150 mm.

Pro své vynikající vlastnosti (vysoká pevnost, houževnatost a pružnost při nízké objemové hmotnosti) je překližka důležitým materiálem především:

- v nábytkářství (pro výplně a opláštění rámců, zad skříní, dna a boků zásuvek, pracovních desek stolů, schodišť...)
 - v dřevoobalové výrobě (palety, bedny, obaly)
 - ve stavebně truhlářské výrobě (pro nenosné konstrukce)
 - v modelářské výrobě (výroba slévárenských modelů)
 - v automobilovém průmyslu (pro pochůzné plochy)
 - pro betonování (k výrobě a tvorbě bednění)
- Všeobecně překližky (bez hliníkové rámové konstrukce) nedoporučujeme pro výrobu nábytkových dvířek – mohou se různě prohýbat!

Překližky rozdělujeme především:

1) PODLE TŘÍDY LEPENÍ – použitého lepidla dle ČSN EN 314-2 rozlišujeme překližky:

Třída lepení 1 (IF 20) pro vnitřní použití dle ČSN EN 636 (interiér).

Označení: PT, lepení močovino-formaldehydovým (bílým) lepidlem.

Použití: nábytkářská a truhlářská výroba, výroba obalů, hraček a hudebních nástrojů.

Třída lepení 2 (A 100) pro chráněné venkovní prostředí dle ČSN EN 636.

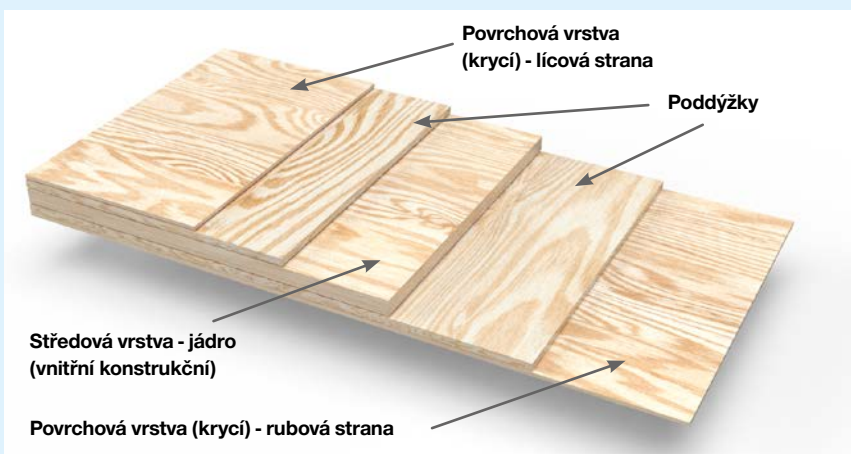
Označení: PT LEP-2, lepení melamin-formaldehydovým (bílým) lepidlem.

Použití: nábytkářská a truhlářská výroba, výroba obalů.

Třída lepení 3 (AW 100) pro nechráněné venkovní prostředí dle ČSN EN 636.

Označení: PV SUR, lepení fenol-formaldehydovým (červeným) lepidlem.

Použití: nosné či nenosné desky do vlhkého a nechráněného venkovního prostředí (jednotlivé vrstvy se působením vlhka nebo vody sice od sebe nerozlepí, ale dlouhodobé působení vody zapříčiní nadměrné bobtnání dýh a tím může dojít až k mechanické destrukci lepeného spoje – proto je nutná kvalitní povrchová úprava nátěrovými hmotami a její pravidelná údržba). Do této skupiny patří i překližky fóliované hladké a protiskluzové (ozn. PV FOLI a PV PROTI), u kterých je jako povrchová úprava tmavě hnědý nebo černý papír (barva není garantována), který je impregnovaný fenol-formaldehydovou pryskyřicí (ve standardní

KONSTRUKCE A NÁZVOSLOVÍ U PŘEKLIŽKY

Dýha – tenký list dřeva tloušťkou nepřesahující 7 mm, vyroben loupáním nebo krájením.

Vrstva – jeden, dva nebo i více slepených dýhových listů s navzájem rovnoběžným průběhem vláken. Povrchová (krycí) vrstva – vnější krycí vrstvy z kvalitnější dýhy.

Poddýžka – vnitřní vrstva, jejíž směr vláken je kolmý ke směru vláken krycí vrstvy.

Středová vrstva – jedna nebo více vnitřních konstrukčních vrstev (jádrových), viditelných na boku hotové desky, většinou jsou tlustší a složeny z méně kvalitních dýh.

gramáži $\pm 120 \text{ g/m}^2$). Tyto překližky jsou vhodné pro použití do vlhkého a venkovního prostředí (zejména pro betonářské účely, na bočnice přívěsných vozíků, dětská hřiště apod.), kdy hrany jsou již z výroby zatřeny barvou. V případě formátování těchto překližek je nutno řezanou hranu opět zatříť (stejně tak jako jiná místa desky narušená otvory a vruty).

2) PODLE KVALITY PVRCHOVÉ (KRYCÍ) VRSTVY

Označení kvality – jakosti (v názvu uvedeno za dřevinou) vyjadřuje stručně, jaké vady a v jakém rozměru nebo počtu jsou povoleny anebo se naopak nedovolují.

Stanovení vzhledové třídy vychází z ČSN EN 635, kdy se zvláště rozlišuje kategorie charakteristik pro dřeviny listnaté (ČSN EN 635 – 2) a jehličnaté (ČSN EN 635 – 3) a to třídou kvalit E / I / II / III / IV. Běžně se ale více používá označení dle země původu překližky (Rusko, Ukrajina, Rumunsko, Bulharsko, Lotyšsko, Finsko, apod.), kde označení třídění je dle norem:

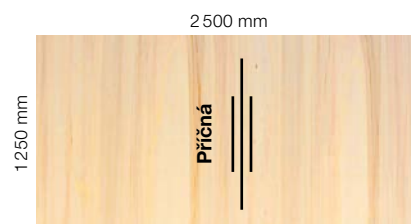
- u listnatých překližek: A / B (S) / BB / CP (WG) / C (D)
- u jehličnatých překližek: A / B / C+ nebo C

3) PODLE SMĚRU VLÁKEN PVRCHOVÝCH DÝH

(v názvu uveden za kvalitou a to prvním uvedeným rozměrem formátu) Příklad rozlišení provedení (podélná/příčná) podle délky desky. Délka desky – rozměr ve směru vláken krycí vrstvy.

- směr vláken povrchových dýh shodný s delší stranou desky – **podélná 2 500/1 250 mm**

- směr vláken povrchových dýh rovnoběžný s kratší stranou desky – **příčná 1 250/2 500 mm**

Vysvětlivky symbolů

	čtvercová
	podélná
	příčná
	vodovzdorná
	interiérová
	protiskluzová
	ohybná
	lehčená
	foliovaná
	pro transparentní lak
	pro pigmentový lak
	pro lisování a konstrukce
	obalová
	třívrstvá
	pětivrstvá

4) PODLE FORMÁTU PŘEKLIŽKY

Ty jsou především omezeny technologií výrobních závodů. Maximální délka loupané dýhy a tedy i vnější krycí vrstvy je převážně 2 500 mm, proto formáty větší než 2 500 mm jsou dostupné jen příčné. Např.: příčný rozměr 1 500/3 000 mm (u nás skladem). Na objednávku umíme kusově dodat březové protismykové XXL až do formátu 4 000 x 2 000 resp. 3 850 x 2 150 mm. Na zakázku lze dodat i jiné formáty.

5) PODLE OBSAHU FORMALDEHYDU

Všechny námi nabízené překližky splňují emisní třídu E1. Na zakázku lze dodat i lepení bez formaldehydu E0 (nejdostupnější v tomto provedení jsou překližky bukové).

Bříza

Kvalita S

pro povrchovou úpravu
transparentními laky

Opravy – zátky se dovolují jen velice minimálně.
Kvalita B u listnatých je bez vysprávek, S do 1 ks/m²,
u jehličnatých truhlářských do 6 vysprávek/m².

Trhliny vytmelené a barevně sladěné do 3 mm šířky
v počtu 3 ks na šířku desky. Tmavé zbarvení způsobené
záběhy jádra se nedovoluje (u jehličnanu do 1/3).

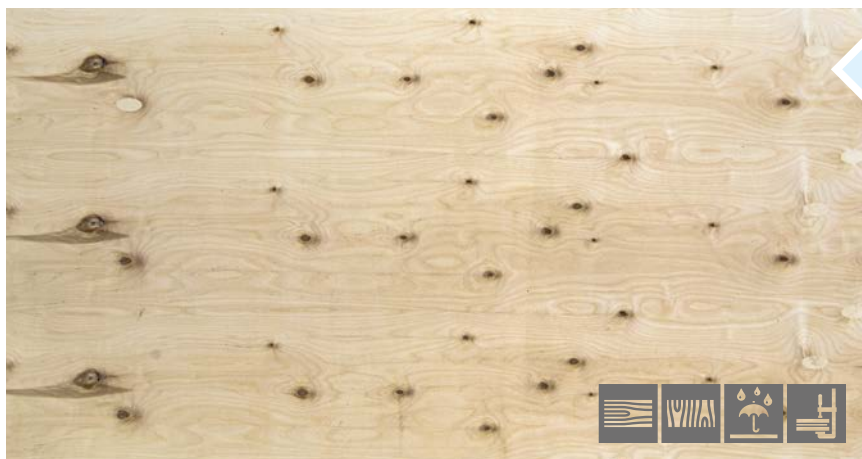

Kvalita BB

pro povrchovou úpravu
pigmentovými laky

Opravy – zátky – dovolují se v příslušném
počtu na m² (buk 3 ks, bříza 10 ks).

Trhliny vytmelené až do max. šířky 5 mm a délky
250 mm v počtu 3 na metr šířky desky. Tmavé zbarvení
způsobené záběhy jádra – jsou povoleny mírné záběhy
jádra. Sesazení dých, čistě sesazené listy – paralelní
dýchové pásy barevně sladěné se dovolují.

Kvalita CP

konstrukční deska určena pro skryté
plochy nebo k dalšímu přelisování

Opravy – zátky – dovolují se bez omezení.

Trhliny otevřené se dovolují správně vytmelené
až do max. šířky 10 mm, nejvíce v počtu 5 na metr
šířky desky. Tmavé zbarvení způsobené záběhy
jádra – dovoluje se.

Kvalita C

obalová

Obalová kvalita netmelená broušená nebo nebroušená,
v povrchu díry po vypadlých suchích.

Buk

Kvalita B

pro povrchovou úpravu transparentními laky

Opravy – zátky se dovolují jen velice minimálně.
Kvalita B u listnatých je bez vysprávek, S do 1 ks/m²,
u jehličnatých truhlářských do 6 vysprávek/m².

Trhliny vytmelené a barevně sladěné do 3 mm šířky
v počtu 3 ks na šířku desky. Tmavé zbarvení způsobené
záběhy jádra se nedovoluje (u jehličnanu do 1/3).

Kvalita BB

pro povrchovou úpravu pigmentovými laky

Opravy – zátky – dovolují se v příslušném
počtu na m² (buk 3 ks, bříza 10 ks).

Trhliny vytmelené až do max. šířky 5 mm a délky
250 mm v počtu 3 na metr šířky desky. Tmavé zbarvení
způsobené záběhy jádra – jsou povoleny mírné záběhy
jádra. Sesazení dých, čistě sesazené listy – paralelní
dýchové pásy barevně sladěné se dovolují.

Kvalita CP

konstrukční deska určena pro skryté plochy nebo k dalšímu přelísování

Opravy – zátky – dovolují se bez omezení.

Trhliny otevřené se dovolují správně vytmelené až
do max. šířky 10 mm, nejvíce v počtu 5 na metr
šířky desky. Tmavé zbarvení způsobené záběhy
jádra – dovoluje se.

Borovice

Kvalita A

pro povrchovou úpravu transparentními laky

V případě surových překližek je velice těžce dostupná, obzvláště u listnatých dřevin.

Spíš než surovými překližkami s povrchem z loupané dýhy je dosažitelná překližkou dodatečně dýhovanou krájenou sesazenou dýhou. U listnatých dřevin plocha v podstatě bez vad (loupáním nereálné), jehličnaté obsahují dle specifikace výrobce na straně A max. 3 vysprávky/m².

Kvalita B

pro povrchovou úpravu transparentními laky

Opravy – zátky se dovolují jen velice minimálně. Kvalita B u listnatých je bez vysprávek, S do 1 ks/m², u jehličnatých truhlářských do 6 vysprávek/m².

Trhliny vytmelené a barevně sladěné do 3 mm šířky v počtu 3 ks na šířku desky. Tmavé zbarvení způsobené záběhy jádra se nedovoluje (u jehličnanu do 1/3).

Kvalita C+

obalová

Obalová kvalita, díry po vypadlých sucích tmeleny, deska je broušená.

Kvalita C

obalová

Obalová kvalita netmelená broušená nebo nebroušená, v povrchu díry po vypadlých sucích.

Překližky foliované

foliované

Hladké

(lepeno exteriérovým lepidlem)

VODOVZDORNÉ FOLIOVANÉ HLADKÉ

jsou určeny i do vlhkého a nechráněného prostředí (lepeny vodovzdorným červeným lepidlem – jasně viditelná červenohnědá lepená spára mezi dýhami).

- bříza ozn. pv foli bříza
- topol (evropský) ozn. pv foli topol „Evropa“
- topol (asie) ozn. pv foli topol „Asie“

V naší nabídce naleznete i barevné foliované překližky. Vybrat si můžete ze žluté, modré, červené nebo bílé barvy.

foliované

Protiskluzové

(lepeno exteriérovým lepidlem)

VODOVZDORNÉ PROTISKLUZOVÉ

(ozn. PV PROTI) určeny i do vlhkého a nechráněného prostředí (lepeny vodovzdorným červeným lepidlem – jasně viditelná červenohnědá lepená spára mezi dýhami).

- bříza ozn. pv proti bříza
- topol (evropský) ozn. pv proti topol „Evropa“
- topol (asie) ozn. pv proti topol „Asie“

truhlářské

Ohybatelné

(lepeno interiérovým lepidlem)

OHYBATELNÉ (ozn. PT ROLIFLEX ohybatelná)

Ohyb je možný buď v podélném, nebo příčném směru podle varianty provedení překližky. Použité pro tvarové dílce pro výrobu nábytku a stavebně truhlářskou výrobu. Běžně by mělo jít ohnout až do rádiusu 100 mm, ale může se lišit v závislosti na hustotě dřeva. Maximální délka oblouku je dle orientace:

- příčnou překližku lze ohýbat v delším směru – oblouk délky až 2 500 mm
- podélnou překližku lze ohýbat v kratším směru – oblouk délky jen 1 220 mm

lehčené

Falcata albasia

(lepeno exteriérovým lepidlem)

Je to speciální překližka z lehké dřeviny s velmi nízkou objemovou hmotností pod 350kg/m³. Vhodná pro výrobu produktů, kde je kladen důraz jak na pevnost, tak primárně na jeho celkovou hmotnost.

Laťovky surové a pláštované

Laťovky surové

jsou překližované velkoplošné desky vyrobené oboustranným křížovým spleněním laťovkového středu (jádra) jednou nebo více vrstvami dýhy (nebo jiným plošným materiálem). Pro lepení se používají interiérová lepidla splňující emisní třídu formaldehydu. Konstrukce musí zachovávat pravidlo symetrie (stejně jako u překližek) = od pomyslného středu musí být na obě strany stejný počet vrstev shodné tloušťky a dřeviny.

Laťovky se používají v nábytkářském průmyslu především pro velkoplošné samonosné díly (korpusy, dveře, police a zásuvky), hodí se i pro obklady, vestavěný nábytek dveřní zárubně a dveře. Výhodou je nižší rozměrová hmotnost (~400–500 kg/m³) než např. u dřevotřísek. Povrchově se upravují dýhováním nebo lisováním laminátu. Vhodným způsobem lze docílit u laťovek i uzavření hran. Nehodí se do vlhkého a mokrého prostředí.

Jádro (laťovkový střed) se vyrábí z vysušeného řeziva (nejčastěji smrku a borovice), které se

vyskládává z jednotlivých lať (bez velkých suků, trhlin a jiných vad) do požadovaného formátu, který se poté navzájem spojí. Středy z řeziva rozdělujeme podle konstrukce a počtu vrstev na jednovrstvé a třívrstvé. Vnější krycí vrstvy laťovky (dýhové poddýžky z loupáných dýh) jsou nalepeny napříč laťkám a zpevňují tak celou konstrukci desky. Pokud je krytí vytvořeno ze dvou vrstev dýh (tzv. zdvojená – např. bříza), pak je většinou směr sousedních dýh souhlasný (ale není to 100% pravidlem). Nejpoužívanější krycí dýhy jsou zejména dřeviny ceiba (fromager), topol, bříza (méně časté jsou laťovky z olše, buku).

Laťovky surové pak označujeme podle dřeviny, ze které je vyrobena vnější krycí vrstva. Dle směru krycí vrstvy označujeme formát jako příčný 1 250 x 2 500 mm – pravidlo označení je shodné s překližkami, kdy první uváděný

rozměr v názvu laťovky je rovnoběžný s vlákny vrchní poddýžky. Povrch desky je broušen papírem hrubé zrnitosti na širokopásové brusce. Při výrobě nábytkových dílců (následným dýhováním) bude poté dekorativní dýha nalepena kolmo k vláknům vrchní poddýžky laťovky, čímž vznikne dílec délky 2 500 mm s vnější dýhou orientovanou podélně. Stejně tak podélně jsou orientovány laťky ve středové vrstvě a dílec tak má výborné mechanické vlastnosti.

Laťovky pláštované MDF (dveřovky)

jsou určeny především pro výrobu interiérových dveří (s důrazem na povrchovou úpravu vhodnou k lakování pigmentovými barvami). To vše je díky homogennímu povrchu MDF pláště, který je jemnější a neprokresluje strukturu let poddýžky přes povrchovou krájenou dýhu. Laťkový střed může být z masivních latěk (jednovrstvý nebo třívrstvý), opláštovaný MDF nebo HDF deskou.

Kvalita povrchu poddýžky: II/II, broušené laťovky surové jsou slepeny interiérovým lepidlem IF 20 a jsou určeny pouze do interiéru. U laťovek se předpokládá, že se jedná o nosič, který slouží k dalšímu olepení laminátem nebo okrasnou dýhou. Z toho důvodu je u příčných laťovek 1 250 x 2 500 mm provedeno hrubé broušení povrchu, které je kolmé na léta dřeviny poddýžky.

Bříza

5 vrstev

Topol

5 vrstev

3 vrstvy

Ceiba

5 vrstev

3 vrstvy

MDF povrch

5 vrstev

Otevřete bránu do světa nábytku

Nový portál Demos24Plus

- ✓ Pohodlný přístup z kteréhokoliv zařízení
- ✓ Snadná on-line registrace
- ✓ Rychlé vyhledávání s našeptávačem
- ✓ Parametrické filtrování v produktových kategoriích
- ✓ Snadná práce s více košíky
- ✓ Přehledná práce s dokumenty
a mnohem více ...

 Demos

Vše pro výrobu nábytku

www.demos24plus.com